

PRVNÍ KAPITOLA**ZÁKLADY****ELEKTROTECHNIKY 13**

1.1 Základní pojmy z elektrotechniky	13
1.1.1 Elektrický obvod	13
1.1.2 Elektrický proud	13
Druhy proudu	13
Hustota proudu	14
1.1.3 Elektrické napětí	14
1.1.4 Elektrický odpor	15
Velikost odporu vodiče	15
Řazení odporů	15
1.1.5 Zdroje	16
Napětí zdroje	16
Napětí naprázdno	16
Napětí zatíženého zdroje	16
Řazení zdrojů	16
1.1.6 Ohmův zákon	16
1.1.7 Některé další elektrické veličiny a zákony	16
Kirchhoffův zákon	16
Elektrická práce	17
Elektrický výkon	17
Elektromagnetická indukce	17
Vznik střídavého napětí sinusového průběhu	17
Grafické zobrazení průběhu střídavého proudu	19

DRUHÁ KAPITOLA**ELEKTRICKÉ STROJE****A PŘÍSTROJE 21**

2.1 Základní rozdělení elektrických strojů	21
2.1.1 Netočivé elektrické stroje	21
2.1.2 Točivé elektrické stroje	21
2.2 Transformátory	21
2.2.1 Definice transformátoru	21
2.2.2 Druhy transformátorů	21
2.2.3 Princip činnosti transformátoru	21
2.2.4 Konstrukce transformátoru	22
Průřez jádra	22
Cívky	22
Chlazení transformátorů	22
2.2.5 Jednofázové transformátory ...	23
Autotransformátor	23
2.2.6 Třífázový transformátor	23

2.2.7 Řízení napětí transformátoru	23
Stupňové řízení	23
Plynulé řízení	24
2.2.8 Tlumivky	24
2.3 Synchronní elektromotory	24
2.3.1 Točivé magnetické pole třífázového proudu	24
Synchronní otáčky	24
2.3.2 Konstrukce synchronního motoru	25
Stator	25
Rotor	25
2.3.3 Činnost synchronního motoru	25
2.3.4 Spouštění synchronních motorů	26
Spouštění pomocí autotransformátorů	26
2.3.5 Použití synchronních motorů	26
2.3.6 Krokové motory	26
Konstrukce	26
Princip činnosti	26
2.4 Alternátory	27
2.4.1 Druhy alternátorů	27
2.4.2 Konstrukce alternátorů	27
2.4.3 Činnost alternátoru	27
2.4.4 Řízení napětí alternátoru	28
2.4.5 Chlazení alternátorů	28
Chlazení velkých alternátorů	28
Chlazení menších a středních alternátorů	28
2.5 Stejnoseměrné stroje	28
2.5.1 Konstrukce stejnosměrného stroje	28
Stator	28
Rotor (kotva)	29
Komutátor	29
Víka	29
2.5.2 Základní rozdělení stejnoseměrných strojů	29
2.5.3 Dynama	29
Činnost komutátoru	29
Reakce kotvy	30
Druhy dynam	31
2.5.4 Stejnoseměrné motory	33
Základní princip činnosti stejnoseměrného elektromotoru ...	33
Druhy stejnosměrných motorů ...	35

2.5.5 Zvláštní druhy stejnoseměrných motorů	37	3.1.2 Měď	51
Stejnoseměrný elektromotorek s kotoučovým rotorem	37	3.1.3 Hliník	51
Stejnoseměrný elektromotorek s elektronickým komutátorem	37	3.1.4 Olovo	51
2.6 Komutátorové motory	38	3.1.5 Odporové slitiny	51
2.6.1 Indukční (asynchronní) motory	38	Slitiny pro měřicí a regulační účely	51
2.6.2 Indukční třífázový motor	38	Slitiny pro topné účely	51
Konstrukce	38	3.1.6 Materiály na kontakty	51
Indukční jednofázový motor	39	Měkké kontaktní materiály	52
2.6.3 Komutátorové motory	39	Tvrdé kontaktní materiály	52
Konstrukce komutátorových motorů	39	3.1.7 Materiály pro dvojkovy	52
2.7 Elektrické spínací přístroje	41	3.1.8 Elektrotechnický uhlík	52
2.7.1 Účel spínačů	41	3.2 Polovodiče	52
2.7.2 Základní pojmy	41	Druhy polovodičů	52
Kontakty	41	3.2.1 Základní polovodiče	52
Rozdělení spínačů na nízké napětí	42	3.2.2 Ostatní polovodičové materiály	52
2.7.3 Ruční spínače	42	3.3 Magnetické materiály	53
Pákový vypínač	42	3.3.1 Materiály magneticky měkké	53
Kloubový vypínač	43	Kompaktní kovové materiály	53
Stiskací vypínače	43	Práškové kovové materiály	53
2.7.4 Stykače	44	Kysličíkové magnetické materiály (ferity)	53
Elektromagnetický stykač	44	3.3.2 Materiály magneticky tvrdé	53
2.7.5 Přepínače	45	Uhlíkové oceli	53
Přepínače pákové	45	Slitiny hliníku a niklu	53
Přepínače deskové	45	Tvrdé ferity	53
Přepínače válcové	45	3.4 Izolanty	53
Přepínače paketové	46	3.4.1 Plynné izolanty	54
2.8 Pojistky a jističe	46	3.4.2 Kapalné izolanty	54
2.8.1 Tavné pojistky	46	3.4.3 Pevné izolanty anorganické	54
Pojistky závitové	46	Slída	54
Pojistky zásuvné	47	Keramické materiály	54
2.8.2 Samočinné vypínače	47	Elektroizolační skla	54
Druhy samočinných vypínačů	47	Azbest	54
Jističe	47	3.4.4 Pevné izolanty organické	54
Motorové jističe	48	Termoplasty	54
Pro materiály používané v elektrotechnice jsou důležité zejména tyto vlastnosti:	51	Silikony	55
		Vláknité izolanty	55
		Nátěrové hmoty	56

TŘETÍ KAPITOLA ZÁKLADNÍ ELEKTROTECHNICKÉ MATERIÁLY .....

3.1 Vodiče	51
3.1.1 Stříbro	51

ČTVRTÁ KAPITOLA KRESLENÍ SCHÉMÁT .....

4.1 Rozdělení elektrotechnických schémat	57
4.1.1 Přehledové schéma	57
4.1.2 Blokové schéma	57
4.1.3 Naukové schéma	57
4.1.4 Obvodové schéma	57

4.2 Značení	60	5.3 Indukčnosti	69
4.3 Vodiče (kabeláž) včetně způsobů připojování	60	5.3.1 Magnetické pole	69
4.3.1 Vodiče	60	Permanentní magnety	69
Silové vodiče	60	Elektromagnety	69
4.3.2 Vysokonapěťové vodiče (zapalovací kabely)	61	5.3.2 Elektromagnetická indukce	70
4.4 Připojování vodičů	62	Transformátory	70
4.4.1 Související předpisy	62	Elektromagnetická relé	70
28 – Připojovací svorky	62		
33 – Kontakty a spoje	62		
4.4.2 Silové vodiče	62		
Šroubové spoje	62		
Konektorové spoje	63		
4.4.3 Vysokonapěťové kabely	63		
4.4.4 Svazkování vodičů	64		

PÁTÁ KAPITOLA PASIVNÍ SOUČÁSTI ELEKTRICKÝCH OBVODŮ .....

5.1 Rezistory	65	ŠESTÁ KAPITOLA POLOVODIČOVÉ SOUČÁSTI V ELEKTRONICE	73
5.1.1 Druhy rezistorů	65	6.1 Fyzikální základy elektroniky	73
Podle provedení	65	6.1.1 Stavba atomu	73
Podle zatížení	65	Pásmový model atomu	73
Podle velikosti (neplatí pro potenciometry)	65	6.2 Struktura polovodičů	74
5.1.2 Jmenovité hodnoty rezistorů ..	65	6.2.1 Elektrická vodivost	74
5.1.3 Značení rezistorů	66	Elektrická vodivost kovů	74
5.2 Kondenzátory	66	Elektrická vodivost polovodičů ...	74
5.2.1 Uspořádání kondenzátoru	66	6.2.2 Polovodičové materiály	74
Princip činnosti kondenzátoru	66	Vlastní vodivost polovodičů	75
5.2.2 Řazení kondenzátorů	67	Příměšová vodivost polovodičů ...	77
Do série	67	6.3 Přechod PN	78
Paralelně	68	6.3.1 Základní provedení přechodu PN	78
5.2.3 Druhy kondenzátorů	68	6.3.2 Difuze v oblasti přechodu PN	79
Podle provedení	68	Difuzní proud	79
Podle zatížení	68	Difuzní napětí	79
5.2.4 Jmenovité hodnoty kondenzátorů	68	Oblast prostorového náboje	80
Normální kondenzátory	68	6.3.3 Připojení přechodu PN na vnější napětí	80
Elektrolytické a tantalové kondenzátory	68	Propustně polarizovaný přechod PN	80
5.2.5 Značení kondenzátorů	69	Závěrně polarizovaný přechod PN	80
Značení barevným kódem	69	6.4 Diody	81
Značení popisem	69	6.4.1 Zapojení diody do obvodu	81
Značení číselným kódem, případně doplněným barevnou značkou	69	Zapojení v propustném směru	82
		Zapojení v závěrném směru	82
		Přípustné napěťové zatížení diod	83
		Ztrátový výkon v závěrném směru	83
		6.4.2 Schottkyho diody	83
		6.4.3 Světlo emitující diody (LED)	83
		Zapojení do obvodu	83
		6.4.4 Praktická provedení diod	84
		Rozdělení diod	84
		Pouzdra diod	84
		Označení druhu diod	84

6.4.5 Základní použití polovodičových diod	85	6.6 Tyristory, triaky, diaky	109
Usměrňovače	85	6.6.1 Tyristory	109
Střední hodnota usměrněného napětí	85	Základní stavy tyristoru	109
Dvoucestný (dvoupulsní) usměrňovač	86	Princip činnosti tyristoru	110
Stabilizace stejnosměrného napětí	88	Základní použití tyristorů	111
Zdvojovač napětí	89	6.6.2 Triaky a diaky	112
Nulová dioda	89	6.7 Hallův prvek	113
6.5 Tranzistory	90	SEDMÁ KAPITOLA	
6.5.1 Princip činnosti tranzistorů	90	ZÁKLADY ČÍSLICOVÉ	
Zapojení tranzistoru NPN	90	TECHNIKY	115
Zapojení tranzistoru PNP	91	7.1 Veličiny	115
Napětí a proudy tranzistoru	91	7.1.1 Veličiny analogové	115
6.5.2 Základní zapojení tranzistorů	92	7.1.2 Veličiny digitální (číslicové)	115
6.5.3 Zapojení tranzistoru se společným emitorem	92	7.2 Číselné soustavy	115
Základní charakteristiky zapojení	92	7.2.1 Soustava desítková (decimální)	115
Zapojení vstupu	93	7.2.2 Soustava dvojková (binární)	116
Napájení tranzistoru ze zdroje napětí	93	Převody čísel mezi dvojkovou a desítkovou soustavou	116
Napájení tranzistoru ze zdroje proudu	93	7.2.3 Soustava šestnáctková (hexadecimální)	116
Zapojení výstupu	94	7.2.4 Označování čísel v číselných soustavách	117
Zesílení	94	7.3 Některé další důležité pojmy	117
Konstrukce odporové přímky	95	7.3.1 Bit (Binary Digit)	117
6.5.4 Unipolární tranzistory	96	7.3.2 Slovo (Word)	117
Schématická značka a označení elektrod	96	Počet znázornitelných stavů	117
Konstrukce unipolárního tranzistoru	96	Maximální hodnota desítkového čísla vyjádřitelná daným slovem	117
6.5.5 Praktické provedení tranzistorů	96	Umístění bitů ve slově	117
Rozdělení tranzistorů	96	7.3.3 Byte	117
Pouzdra tranzistorů	97	Maximální hodnota desítkového čísla	117
Označení typů tranzistorů	97	7.3.4 Kódy	117
6.5.6 Základní použití tranzistorů	97	Kód BCD (Binary Coded Decimal)	117
Tranzistor jako spínač	97	Kód ASCII (American Standard Code for Information Interchange)	118
Aktivní pracovní oblast tranzistoru	99	7.4 Způsoby přenosu dat	118
Klopné obvody	100	7.4.1 Sériový přenos	118
Schmittův klopný obvod	101	7.4.2 Paralelní přenos	118
Tranzistor jako zesilovač	102	7.5 Dvoustavová algebra	118
Emitorový sledovač	108	7.5.1 Základní logické funkce	119
		Logický součin (konjunkce) – AND	119
		Pravdivostní tabulka	119

Logický součet (disjunkce) –	7.9 kombinační obvody	134
OR	Logický součin (AND)	134
Pravdivostní tabulka	Logický součet (OR)	134
Logická negace – NOT	7.9.1 Kodéry a dekodéry	134
7.5.2 Negované logické funkce	Kodéry	134
Negovaný logický součin –	Dekodéry	136
NAND	7.9.2 Multiplexery	
Negovaný logický součet –	a demultiplexery	137
NOR	Multiplexery	137
Negovaná logická negace	Demultiplexery	142
7.6 Druhy logických obvodů	7.9.3 Binární sčítačky	144
7.6.1 Základní obvody	Poloviční sčítačka	144
7.6.2 Kombinační obvody	Úplná sčítačka	144
7.6.3 Paměťové obvody	7.10 Sekvenční obvody	146
7.6.4 Sekvenční obvody	7.10.1 Čítače	146
7.7 Základní logické obvody	Dělení čítačů	146
7.7.1 Rozhodovací obvody – hradla	Asynchronní čítače	146
Hradlo AND	Synchronní čítače	148
Hradlo OR	Řídící funkce čítače	149
Hradlo NAND	7.10.2 Registry	151
Hradlo NOR	Paměťový registr	151
Hradla s negovanými vstupy	Posuvné registry	151
7.7.2 Invertor	7.11 Praktické provedení	
7.7.3 Praktická realizace	logických obvodů	156
základních logických obvodů	7.11.1 Druhy integrovaných	
Způsoby realizace logických	obvodů	156
obvodů	Podle stupně integrace	156
Logické úrovně napětí	Podle technologie výroby	157
7.7.4 Obvod výhradního	7.11.2 Napájení integrovaných	
(exkluzivního) součtu – XOR	obvodů	157
7.8 Paměťové logické obvody	Obvody TTL	157
7.8.1 Klopný obvod RS	Obvody MOS	157
Logická analýza	7.11.3 Označování integrovaných	
Vstupy a výstupy	obvodů	157
Pravdivostní tabulka	Obvody TTL	157
7.8.2 Klopný obvod D	Obvody MOS	157
Vstupy a výstupy	7.11.4 Patice pro integrované	
Pravdivostní tabulka	obvody	157
7.8.3 Klopný obvod JK		
Pravdivostní tabulka		
7.8.4 Obvody hodinových		
oscilátorů		
Základní provedení astabilního		
multivibrátoru		
Činnost		
Astabilní multivibrátor řízený		
krystalem (obr. 7.26)		

OSMÁ KAPITOLA ANALOGOVÉ OBVODY – OPERAČNÍ ZESILOVAČE 159

8.1 Definice operačního zesilovače	159
8.2 SchEmatická značka	159
8.2.1 Schematická značka	
a označení vstupů a výstupů	159
Řazení kladných smyslů napětí	
a proudů	160

8.3 Ideální operační zesilovač	160	9.2.2 Analogový multimetr	172
8.4 Operační síť	160	9.2.3 Postup měření na analogovém multimetru	172
8.4.1 Operační rovnice	160	Jednotlivé druhy měření:	172
8.4.2 Zesílení	161	9.2.4 Digitální multimetr	174
8.5 Invertující napěťový zesilovač	161	9.2.5 Postup měření na digitálním multimetru	175
8.5.1 Obecná rovnice invertujícího napěťového zesilovače	162	9.2.6 Základní zásady pro elektrická měření	176
8.6 Reálný operační zesilovač	162	Měření napětí	177
Stejnoseměrné parametry	162	Zapojení voltmetru do obvodu ..	177
Střídavé parametry	162	Měření proudu	177
Nelinearity	162	Měření odporů	178
Výkonové parametry	163	Způsoby měření odporů	178
8.6.1 Vstupní proud	163	9.3 Osciloskop	179
8.6.2 Proudová nesymetrie vstupů	163	9.3.1 Základní princip činnosti osciloskopu	180
8.6.3 Napěťová nesymetrie vstupů	163	9.3.2 Rozdělení osciloskopů	181
8.6.4 Ofset	164	Podle principu:	181
8.6.5 Drift	164	S ohledem na dolní mezní kmitočty	181
8.6.6 Potlačení souhlasného signálu	164	S ohledem na horní mezní kmitočty	181
8.6.7 Kmitočtové vlastnosti	164	9.3.3 Měření na osciloskopu	182
8.7 Některé aplikace operačních zesilovačů	165	Zásady měření na osciloskopu ...	182
8.7.1 Proudově napěťový převodník	165	Základní nastavení osciloskopu	182
Operační rovnice:	165		
8.7.2 Sumátor	165		
Operační rovnice	165		
8.7.3 Neinvertující zesilovač	166		
Operační rovnice:	166		
8.7.4 Impedanční převodník	167		
Operační rovnice:	167		
8.7.5 Nelineární operační síť	167		
1. Jednosměrný omezovač napětí se Zenerovou diodou	167		
2. Obousměrný omezovač se dvěma Zenerovými diodami	168		
8.7.6 Komparátor bez hystereze	168		
8.7.7 Schmittův klopný obvod	169		

DEVÁTÁ KAPITOLA MĚŘENÍ V ELEKTRICKÝCH OBVODECH 171

9.1 Základní pojmy	171
9.1.1 Určení referenční svorky	171
Měření napětí	171
Měření proudu a dalších veličin	171
9.2 Měřicí přístroje	171
9.2.1 Rozdělení měřicích přístrojů	171

DESÁTÁ KAPITOLA ELEKTROTECHNIKA A ELEKTRONIKA MOTOROVÝCH VOZIDEL 187

10.1 Elektrotechnika motorového vozidla	187
10.1.1 Zdrojová soustava	187
10.1.2 Spotřebiče nutné pro činnost spalovacího motoru	188
10.1.3 Osvětlení vozidla	188
10.1.4 Signální zařízení	188
10.1.5 Zařízení pro zvýšení bezpečnosti a komfortu obsluhy	188
10.1.6 Zařízení pro kontrolu činnosti jednotlivých částí vozidla	188
10.2 Elektronika motorového vozidla	188
10.3 Související předpisy	188
10.3.1 Elektrická zařízení motorových vozidel (ČSN 30 4002)	189
Elektrická instalace	189
Elektrický zdroj	189

Elektrická síť	189
Elektrický spotřebič	190
10.3.2 Základní názvosloví	190
Jmenovité napětí	190
Provozní napětí	190
Trvalé zatížení	190
Krátkodobé zatížení	190
Doba života	190
Živá část	190
Spojovací vodiče	190
Spínač	190
10.3.3 Základní požadavky	190
Provoz elektrických zařízení	190
Bezpečnostní předpisy	190
Zdrojová soustava	191

JEDENÁCTÁ KAPITOLA

AKUMULÁTORY 192

11.1 Základní pojmy	192
11.1.1 Chemické zdroje	192
11.1.2 Druhy chemických zdrojů ...	192
Primární zdroje	192
Sekundární zdroje	192
11.2 Olověné akumulátory	192
11.2.1 Konstrukce olověného	
akumulátoru	192
Elektrody (desky)	192
Činná (aktivní) hmota	192
Separátory	193
Elektrolyt	194
Nádoba (9)	194
Další části akumulátoru	194
11.2.2 Moderní konstrukce	
akumulátorů	194
Bezúdržbové akumulátory	194
Konstrukční prvky	
bezúdržbových akumulátorů	196
Vlastnosti bezúdržbových	
akumulátorů	197
Akumulátorová baterie	
OPTIMA 850	197
11.2.3 Chemické procesy	
v akumulátoru	198
Baterie nabita	198
Vybití baterie	199
Baterie vybitá	199
Nabíjení baterie	199
Charakteristika akumulátoru	200

11.2.4 Elektrické veličiny	
akumulátorů	200
Jmenovité napětí	200
Kapacita	200
Vybijecí proud	201
Vnitřní odpor akumulátoru	201
11.2.5 Některé další důležité	
pojmy	201
Formování desek	201
Samovybití	201
Sulfatace	202
11.2.6 Označování akumulátorů ...	202
11.2.7 Olověné motocyklové	
akumulátory	202
11.3 Akumulátory alkalické	202
11.3.1 Akumulátory	
nikl-kadmiové (Ni-Cd)	202
Hlavní části akumulátoru	203
Výhody Ni-Cd akumulátorů	203
Nevýhody Ni-Cd akumulátorů ..	203
11.4 Akumulátory stříbrozinkové	203
11.4.1 Hlavní části akumulátoru ...	203
11.5 Akumulátory metalhydridové	
(NiMH, NiMeH)	203
11.6 Zapojení akumulátoru do obvodu	204
11.7 Údržba a opravy akumulátorů	204
11.7.1 Nabíjení olověných	
akumulátorů	204
Znaky plného nabití klasických	
olověných akumulátorů	204
11.7.2 Údržba olověných	
akumulátorů	205
Doplňování akumulátoru	
destilovanou vodou	205
Indikátor stavu nabití olověných	
akumulátorů	205
Čištění a konzervace	205
11.7.3 Závady olověných	
akumulátorů	206
Přebíjení akumulátorů	206
Sulfatace	206
Zkratky	207
Mechanické poškození	207
Provoz a údržba akumulátorů	
v zimním období	207
11.7.4 Nabíjení alkalických	
akumulátorů	209
Základní rozdělení generátorů ...	211

DVANÁCTÁ KAPITOLA

GENERÁTORY 211

12.1 Dynamy	211
12.1.1 Konstrukce a princip činnosti	211
Zapojení vinutí statoru a rotoru	212
Buzení dynamy	212
12.1.2 Základní hodnoty dynamy	212
Jmenovité napětí	212
Provozní napětí	212
12.1.3 Nevýhody dynamy	212
12.1.4 Zapojení dynamy do obvodu	212
Schematická značka	212
Zapojení do obvodu	213
12.2 Alternátory	213
12.2.1 Základní rozdělení alternátorů	213
Podle buzení	213
Podle počtu fází	213
12.2.2 Základní princip alternátorů	213
Činnost	213
Základní zapojení v třífázové soustavě	214
12.2.3 Konstrukce alternátorů	215
12.2.4 Usměrnění střídavého proudu	218
12.2.5 Chod alternátoru	218
Budicí proud	218
Provedení budicího obvodu	218
Proudové obvody alternátoru	219
Úpravy usměrňovačů	221
12.2.6 Chlazení alternátorů	223
Chlazení bez nasávání čerstvého vzduchu	224
Chlazení s nasáváním čerstvého vzduchu	224
Chlazení diod	224
12.2.7 Hluk alternátorů	225
12.2.8 Provedení alternátorů	226
Alternátory řad GC, KC a NC	226
Alternátory řad G1, K1 a N1	227
Alternátory řady T1	228
Alternátory řady U2	228
Alternátor řady N3	230
Alternátor PAL Magnetron	232
12.2.9 Alternátory s buzením permanentními magnety	233

Druhy alternátorů s permanentním

buzením .....

12.2.10 Zapojení alternátorů do obvodu	235
Schematické značky alternátorů	235
Zapojení alternátorů do obvodu	235
12.2.11 Údržba a opravy alternátorů	235
Pokyny pro provoz alternátorů	235
Zkoušení částí alternátoru	237
Kontrola alternátoru na zkušebním stavu	237

TŘINÁCTÁ KAPITOLA

REGULÁTORY 239

13.1 Regulace generátorů	239
13.1.1 Regulace napětí	239
13.1.2 Regulace proudu	240
13.1.3 Zpětný spínač	240
13.1.4 Základní druhy regulátorů ..	240
Podle principu činnosti	240
Podle způsobu zapojení	240
13.2 Regulace dynamy	240
13.2.1 Elektromagnetické regulátory	240
Regulace napětí a proudu	240
Přesnost regulace	241
Polovodičové regulátory	242
Zapojení regulátorů do obvodu	242
13.3 Regulace alternátorů	243
13.3.1 Regulátory alternátorů buzených stejnosměrným proudem	243
Regulátory elektromagnetické ..	243
Polovodičové regulátory	244
Regulátory provedené hybridní technikou	248
Monolitické regulátory	249
Srovnání činností elektromagnetických a polovodičových regulátorů	250
Víceúčelový regulátor	250
13.3.2 Regulátory alternátorů buzených permanentními magnety	251
Regulátory malých jednofázových alternátorů	251
Regulátory třífázových alternátorů	251

13.4 Ochrana proti přepětí	252	13.4.3 Zapojení regulátorů	
13.4.1 Příčiny vzniku přepětí	253	do obvodu	255
13.4.2 Způsoby ochrany proti		Schématické značky regulátorů	255
přepětí	253	Zapojení regulátorů do obvodu	256
Usměrňovač osazený		Schematické značky obvodů	
Zenerovými diodami	253	pro ochranu proti přepětí	257
Alternátor a regulátor		Zapojení ochrany proti přepětí	
v provedení s vyšší elektrickou		do obvodu regulátoru	257
pevností	253		
Zařízení pro ochranu proti		POUŽITÁ LITERATURA	259
přepětí	253		